

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.016.01.2019

Pan
Arkadiusz Zagrodnik
Prezes
Dolnośląskiej Federacji Sportu
ul. Borowska 1-3
50-529 Wrocław

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/027 – „Rozwój aktywności fizycznej dzieci i młodzieży”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Dolnośląska Federacja Sportu, ul. Borowska 1-3, 50-529 Wrocław ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Arkadiusz Zagrodnik, Prezes Zarządu, Dyrektor Biura Dolnośląskiej Federacji Sportu, od dnia 10 września 2012 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja programów i zadań dotyczących rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży
Okres objęty kontrolą	Lata 2016 – 2019 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych ²), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Marek Skrzypecki, Doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LWR/161/2019 z dnia 6 września 2019 r. (akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej: DFS lub Federacja.

² Do dnia 25 października 2019 r.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Dolnośląską Federację Sportu w latach 2016-2018 programów i zadań w zakresie upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży⁵, w tym rozwoju ich aktywności fizycznej, finansowanych ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej oraz Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Wydatkowanie i rozliczenie otrzymanych i pozyskanych środków publicznych było zgodne z przepisami prawa, wymogami stosownych programów i otwartych konkursów ofert oraz z zawartymi umowami.

W 2016 r. Federacja zrealizowała Projekt „Junior Sport” w ramach Programu „Sport Wszystkich Dzieci”, w którym uczestniczyło 2 011 dzieci (przy pierwotnie planowanych 1 380), dofinansowany ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej⁶ w wysokości 268 000,00 zł.

Natomiast w latach 2017-2018 realizowano zadanie dofinansowane z ww. środków służące upowszechnianiu sportu dzieci i młodzieży w ramach Programu „Szkolny Klub Sportowy”. Liczba uczestników tego Programu wzrosła z 24 317 uczniów w 2017 r. do 26 007 w 2018 r., a kwota dofinansowania wyniosła odpowiednio 3 234 000,00 zł oraz 3 593 917,00 zł. Ponadto istotnym realizowanym przedsięwzięciem, był również program powszechnej nauki pływania „Umiem Pływać”, którym objęto w 2017 r. - 9 352 uczniów oraz w 2018 r. - 10 973 uczniów. Wysokość dofinansowania ze środków Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów⁷ zamknęła się kwotą odpowiednio 1 200 000,00 zł oraz 1 600 000,00 zł.

Federacja pozyskała również w ramach wkładu własnego środki: dotacji z budżetu Województwa Dolnośląskiego na realizację Programu „Umiem Pływać” w kwocie 1 980 000,00 zł oraz Projektu „Junior Sport” w wysokości 268 000,00 zł, jak również dofinansowanie ze środków samorządów gminnych do Programu „Szkolny Klub Sportowy” na łączną kwotę 433 500,00 zł.

W badanym okresie osiągnięto planowane cele i efekty ww. programów oraz zadań dotyczących rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży, niemniej jednak w 2018 r. Federacja nie przeprowadziła wymaganej liczby wizytacji szkół realizujących Program „Szkolny Klub Sportowy”⁸, czym naruszono regulamin tego Programu zatwierdzony przez Ministra Sportu i Turystyki. Przedmiotowa nieprawidłowość nie miała istotnego wpływu na kontrolowaną działalność Federacji.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Mając na uwadze bieżącą realizację tych programów w 2019 r., w trakcie niniejszej kontroli nie było możliwe dokonanie ich oceny.

⁶ Dalej: FRKF.

⁷ Dalej: FZSdU.

⁸ Dalej: Program SKS.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja programów i zadań dotyczących rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży

1.1. Realizacja zadań w zakresie rozwoju sportu dzieci i młodzieży, w tym upowszechniania sportu dzieci i młodzieży w latach w latach 2016-2019 ze środków przekazanych przez Ministra Sportu i Turystyki

Opis stanu faktycznego

Federacja powołana została w dniu 21 września 1973 r.¹⁰ Zgodnie z postanowieniami statutu¹¹ skupia 37 związków sportowych. Celem Federacji jest dążenie do: powszechnego rozwoju dyscyplin sportowych, systematycznego podnoszenia poziomu sportowego związków, integracja środowiska sportowego oraz optymalizacja obsługi organizacyjno-finansowej związków. Głównymi zadaniami Federacji jest m.in.:

- inspirowanie głównych kierunków rozwoju sportu wyczynowego, szczególnie wśród dzieci i młodzieży;
- powoływanie i szkolenie kadr wojewódzkich w kategoriach młodzieżowych;
- działania promujące kulturę fizyczną i sport;
- organizacja dużych imprez sportowych;
- tworzenie projektów i programów finansowanych ze środków Unii Europejskiej i innych źródeł.

Federacja organizuje również szkolenia z zakresu zdobywania uprawnień instruktorskich z wybranych dyscyplin sportowych i kursy na kierowników wypoczynku dzieci i młodzieży.

(akta kontroli str. 3-11)

W kontrolowanym okresie DFS realizowała niżej wskazane zadania z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży, w tym promocji i rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. Zadania te były dofinansowane przez Ministra Sportu i Turystyki¹² ze środków FRKF oraz FZSdU.

2016 r.:

1. Projekt „Junior Sport” polegał na rozwijaniu sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży. Wartość umowy na realizację zadania wynosiła 538 000,00 zł, kwota dofinansowania z FRKF - 268 000,00 zł, dofinansowanie z innych źródeł – dotacja ze środków finansowych Marszałka Województwa Dolnośląskiego - 270 000 zł, liczba uczestników 2 011.

2. Program powszechnej nauki pływania „Umiem Pływać” - Dolnoślązak Umie Pływać 2016, nauka pływania dla uczniów. Wartość umowy – 1 559 433,00 zł, kwota dofinansowania z FZSdU wyniosła 600 000,00 zł, wkład własny z innych źródeł, tj. dotacja ze środków finansowych Marszałka Województwa Dolnośląskiego – 959 433,21 zł, liczba uczestników – 6 162.

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Pierwotnie jako Wojewódzka Federacja Sportu - postanowieniem z dnia 18 lipca 2002 r. Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu dokonano zmiany nazwy stowarzyszenia na „Dolnośląska Federacja Sportu”.

¹¹ Statut Dolnośląskiej Federacji Sportu zatwierdzony na Walnym Zgromadzeniu Stowarzyszenia w dniu 1 grudnia 2014 r.

¹² Dalej: Minister SiT.

2017 r.:

1. Zadanie dofinansowane ze środków FRKF polegające na rozwijaniu sportu dzieci i młodzieży w ramach Programu „Szkolny Klub Sportowy”. Umowa na realizację zadania wynosiła łącznie 3 405 000,00 zł, w tym dofinansowanie z FRKF 3 234 000,00 zł, dofinansowanie z innych źródeł – środki finansowe z budżetów gmin będących organami założycielskimi szkół realizujących Program SKS – 171 000,00 zł, liczba uczestników - 24 317. Kwota zwróconego niewykorzystanego dofinansowania do Ministra SiT – 47 598,24 zł.

2. Program powszechnej nauki pływania „Umiem Pływać” - Dolnoślązak Umie Pływać 2017, łączna wartość umowy – 2 190 000,00 zł, w tym kwota dofinansowania z FZSdU – 1 200 000,00 zł, inne źródła dofinansowania, tj. dotacja ze środków finansowych Marszałka Województwa Dolnośląskiego 990 000,00 zł, liczba uczestników – 9 352.

2018 r.:

1. Zadanie dofinansowane ze środków FRKF polegające na rozwijaniu sportu dzieci i młodzieży w ramach Programu „Szkolny Klub Sportowy”, umowa na realizację zadania w łącznej kwocie – 3 856 417,00 zł, w tym dofinansowanie z FRKF – 3 593 917,00 zł oraz dofinansowanie z innych źródeł, tj. budżetów gmin, będących organami założycielskimi szkół realizujących Program SKS – 262 500,00 zł, liczba uczestników – 26 007. Kwota zwróconego niewykorzystanego dofinansowania do Ministra SiT – 34 668,98 zł.

2. Program powszechnej nauki pływania „Umiem Pływać” - Dolnoślązak Umie Pływać 2018, łączna wartość zadania – 2 590 000,00 zł, w tym kwota dofinansowania z FZSdU – 1 600 000,00 zł oraz dofinansowanie z innych źródeł, tj. dotacja ze środków finansowych Marszałka Województwa Dolnośląskiego – 990 000,00 zł, liczba uczestników – 10 973.

2019 r.:

1. Realizacja zadania publicznego dofinansowanego ze środków finansowych FRKF polegającego na rozwijaniu sportu dzieci i młodzieży w ramach Programu „Szkolny Klub Sportowy”, łączna wartość zadania 4 831 151,25 zł, w tym kwota dofinansowania z FRKF 3 856 151,25 zł oraz dofinansowanie z innych źródeł, tj. z budżetów gmin, będących organami założycielskimi szkół realizujących Program „Szkolny Klub Sportowy” – 975 000,00 zł, planowana liczba uczestników 23 616.

2. Program powszechnej nauki pływania „Umiem Pływać” - Dolnoślązak Umie Pływać 2019, wartość zadania – 2 590 000 zł, kwota dofinansowania z FZSdU – 1 600 000,00 zł, dofinansowanie z innych źródeł, tj. dotacja ze środków finansowych Marszałka Województwa Dolnośląskiego – 990 000 zł, planowana liczba uczestników – 9 660.

(akta kontroli str. 12-17)

W odniesieniu do niewykorzystania całości środków finansowych w ramach Programu „Szkolny Klub Sportowy”, Prezes DFS wyjaśnił, że powstałe oszczędności (zwrócone do Ministra SiT) w 2017 r. w kwocie 47 598,24 zł (w tym koszty pośrednie 2 267,00 zł) oraz w 2018 r. w wysokości 34 668,98 zł (w tym koszty pośrednie 1 650,00 zł) wynikały z wypracowania mniejszej liczby godzin przez nauczycieli prowadzących zajęcia SKS niż pierwotnie zakładano. Niewykorzystanie tych środków finansowych spowodowane było głównie przyczynami losowymi, tj. nieobecnością nauczycieli (zwolnienia lekarskie, dni wolne od zajęć, wyjazdy na zielone szkoły i inne planowane wycieczki szkolne, uroczystości szkolne). W związku z tym, zmniejszenie wydatkowania dotacji w części merytorycznej ww.

Programu (zajęcia sportowe, spowodowało konieczność proporcjonalnego zmniejszenia wartości kosztów pośrednich, która wynosi 5% wartości kosztów merytorycznych.

(akta kontroli str. 18)

1.2. Realizacja zadań w ramach Programu „Sport Wszystkich Dzieci” w 2016 r. – Projekt „Junior Sport”

1.2.1. Federacja skierowała w dniu 18 lutego 2016 r. wniosek do Ministra SiT o dofinansowanie realizacji zadania Projekt „Junior Sport” w ramach Programu „Sport Wszystkich Dzieci”, który dotyczył rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży na łączną kwotę 268 000 zł. Wniosek DFS zawierał wszystkie wymagane informacje i załączniki wynikające z rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie przekazywania środków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej¹³. Federacja wnioskowała o dofinansowanie w wysokości 268 000,00 zł. Decyzją z dnia 11 kwietnia 2016 r. Minister SiT poinformował DFS o przyznaniu dotacji w wysokości 268 000,00 zł. W dniu 25 maja 2016 r. umową nr 2016/0105/0072/Sub.B/DS.-SWD/8/DW zlecono realizację ww. zadania DFS.

Realizując ww. zadanie DFS nie przekazywała części lub całości dotacji osobie trzeciej, zadanie to realizowała samodzielnie. Ogółem koszt zadania, zgodnie z postanowieniami umowy, wyniósł 630 500,00 zł, w tym środki Ministra SiT – 268 000,00 zł stanowiły 42,51%, środki własne – 362 500,00 zł (samorząd wojewódzki – 270 000,00 zł, samorządy gminne – 92 500,00 zł) – 57,49%. Koszty bezpośrednie zadania wyniosły łącznie 581 051,39 zł, natomiast koszty pośrednie – 49 448,61 zł, tj. 8,5% kosztów bezpośrednich. Poniesione koszty bezpośrednie były zgodne z katalogiem kosztów określonymi w Projekcie „Junior Sport” na 2016 r. i nie przekroczyły limitu 10% sumy kosztów bezpośrednich.

(akta kontroli str. 22-28)

Uczestnikami Projektu „Junior Sport” byli uczniowie klas IV-VI szkół podstawowych. Realizowano dla nich zajęcia sportowe w trzech blokach¹⁴; zajęcia te realizowane były 3 razy w tygodniu dla każdego uczestnika, w 90-minutowych jednostkach ćwiczeniowych, zatrudniono kadrę szkoleniową, prowadzono bieżący monitoring (przekazywano okresową sprawozdawczość i przeprowadzano ewaluację) oraz nadzór merytoryczny i finansowy nad realizacją zadania, przeprowadzono wizytacje zajęć sportowych w ponad 10% łącznej ilości zajęć sportowych realizowanych przez różne grupy ćwiczeniowe.

Zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁵, DFS przy realizacji Projektu „Junior Sport” nie stosowała przepisów ww. ustawy. W DFS w dniu 10 stycznia 2014 r. opracowano Regulamin w zakresie wydawania środków publicznych na zakupy towarów i usług o wartości przekraczającej 5 tys. zł. Postanowienia ww. Regulaminu były stosowane przy realizacji wydatków w ramach Projektu „Junior Sport” w zakresie zakupu materiałów (sprzęt sportowy – 18 200,00 zł) oraz promocji przedsięwzięcia (21 670,00 zł).

(akta kontroli str. 61-83, 430-431)

¹³ Dz.U. poz.2252.

¹⁴ Blok 1 - zajęcia zawierające metodyczne podstawy upowszechniania lekkiej atletyki, gimnastyki i sportów walki, jako ćwiczenia kształtujące podstawowe cechy motoryczne: siłę, szybkość, zwinność, gibkość i wytrzymałość, Blok 2 - gry i zabawy ruchowe oraz gry zespołowe m.in.: piłka nożna, piłka ręczna, piłka siatkowa, koszykówka, unihokej; Blok 3 - sporty charakterystyczne dla regionu, z lokalnymi tradycjami oraz sporty sezonowe.

¹⁵ Dz.U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.; dalej: Prawo zamówień publicznych.

Liczba rozliczonych uczestników (dzieci) Projektu „Junior Sport” w 2016 r. wyniosła łącznie 2011 (111 grup ćwiczących), zaś liczba prowadzących osób zajęcia sportowe w ramach Programu – 119. Zakupiony do realizacji Projektu „Junior Sport” sprzęt sportowy został protokolarnie przekazany szkołom podstawowym, zakwalifikowanym do realizacji zadań za pośrednictwem organów założycielskich szkół, tj. urzędów gmin. W wyniku badania trzech losowo wybranych szkół biorących udział w Projekcie „Junior Sport” stwierdzono, że Szkoła Podstawowa w Wińsku otrzymała sprzęt sportowy o wartości 630 zł (42 koszulki sportowe z logo Programu), szkoły podstawowe w Krynicznie oraz we Wleniu otrzymały po 21 koszulek sportowych o wartości 315 zł.

Do rozliczeń finansowo-rzeczowych Projektu dołączone były oświadczenia uczestników zajęć sportowych (oświadczenie rodzica/prawnego opiekuna) o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych oraz o wyrażenie zgody na udział w zajęciach sportowych w ramach ww. Projektu¹⁶.

(akta kontroli str. 51-83, 427-429)

Federacja posiadała, wprowadzoną do stosowania od dnia 1 stycznia 2010 r., Politykę rachunkowości opracowaną zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁷. Środki dotacyjne Ministra SiT ewidencjonowane były na wyodrębnionym rachunku bankowym¹⁸, również wyodrębniona była ewidencja finansowo-księgowa środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków na realizację zadania, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji finansowo-księgowych¹⁹.

(akta kontroli str. 84-96)

Dowody księgowe (umowy, faktury) opłacone z dotacji Ministra SiT, stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości, były: zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentowały, kompletne, zawierające co najmniej dane określone w art. 21 tej ustawy. Faktury zakupu były opisane, sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez osobę odpowiedzialną (dyrektora biura zarządu, głównego księgowego DFS) oraz zawierały informację „Płatne ze środków FRKF na podstawie umowy z dnia ... nr ... w kwocie ... zł.” Wszystkie faktury terminowo opłacono przed zakończeniem realizacji zadania. Otrzymana dotacja z Ministerstwa SiT została wykorzystana w 100%. Zadanie pn. „Realizacja Projektu Junior Sport” zostało rozliczone terminowo, tj. zgodnie z postanowieniami umowy w dniu 27 stycznia 2017 r. W dniu 24 lutego 2017 r. Minister SiT przyjął bez uwag rozliczenie finansowo-rzeczowe Projektu.

(akta kontroli str. 52-60)

¹⁶ W Projekcie „Junior Sport” zorganizowano 111 grup ćwiczących uczniów - w trakcie kontroli zbadano oświadczenia uczestników zajęć sportowych o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych oraz o wyrażenie zgody na udział w zajęciach sportowych w odniesieniu do 84 grup (93,2%).

¹⁷ Dz.U. z 2019 r. poz. 351, ze zm.; dalej: ustawa o rachunkowości.

¹⁸ Rachunek bankowy na środki dotacyjne MSiT: 35 1160 2202 0000 0002 2730 4833.

¹⁹ Zgodnie z Polityką rachunkowości DFS numery kont wydatkowych w poszczególnych tytułach: usługi transportowe - 426, zakup sprzętu - 413, zakup nagród rzeczowych - 412, ubezpieczenia - 421, wynajem lokali - 474, wynagrodzenia bezosobowe (obsługa instruktorska) - 432, opłaty bankowe - 462, koszty podróży służbowych - 467.

1.2.2. We wniosku o dofinansowanie zadania dla Projektu „Junior Sport” w ramach Programu „Sport Wszystkich Dzieci”, DFS przedstawiła cele programowe zgodne celami określonymi przez Ministra SiT²⁰.

Wymagany we wniosku o dofinansowanie program zadania został przez DFS zrealizowany. Termin realizacji zadania był zgodny z postanowieniami wniosku i podpisanej umowy, tj. od 1 kwietnia do 31 grudnia 2016 r. Liczba uczestników wynosiła 2 011, przy planowanych 1 380. Utworzonych zostało łącznie 111 grup w 102 szkołach (przy planowanych 45 grupach) w 75 gminach. Na zajęcia uczęszczali chłopcy i dziewczęta z klas IV-VI, którzy zadeklarowali dobrowolny udział w programie. Zajęcia prowadzone były przez wykwalifikowanych instruktorów/nauczycieli wychowania fizycznego 3 razy w tygodniu po 90 min. Grupy liczyły 15-20 uczniów. Wszyscy uczestnicy Projektu byli ubezpieczeni od następstw nieszczęśliwych wypadków. Zajęcia sportowe w ramach Projektu „Junior Sport” prowadzone były w różnorodnych formach stymulujących aktywność sportowo-rekreacyjną uczestników. Zajęcia te dzięki swojemu zróżnicowaniu dawały możliwość uprawiania wielu sportów, zachęcając młodzież do wyboru preferowanej formy aktywności, tzw. „sportu całego życia”, zgodnego z jej zainteresowaniami i predyspozycjami. Zajęcia sportowe były prowadzone w oparciu o opracowany przez specjalistów na zlecenie Ministra SiT podręcznika metodycznego Programu Multisport.

(akta kontroli str. 29-50)

Struktura zajęć była zgodna z zajęciami planowanymi we wniosku o dofinansowanie i dotyczyła trzech bloków tematycznych:

1. blok: szybkość, wytrzymałość, gibkość, zwinność (zajęcia z elementami lekkiej atletyki, gimnastyki, sportów walki);
2. blok: gry i zabawy ruchowe oraz gry zespołowe;
3. blok: sporty charakterystyczne dla regionu i trwale zakorzenione w lokalnej tradycji oraz sporty sezonowe.

(akta kontroli str. 29-40)

Działania związane z identyfikacją talentów sportowych prowadziła, według sprawozdania, grupa 119 wykwalifikowanych instruktorów i trenerów sportowych, która po wyselekcjonowaniu zdolniejszych uczniów, skierowała ich do klubów sportowych w pobliżu ich miejsca zamieszkania. W sprawozdaniu z realizacji zadania nie podano liczby wyselekcjonowanych uczniów, ani też nie przedstawiono dalszych działań w tym zakresie.

(akta kontroli str. 61-83)

Z wyjaśnień Prezesa DFS w powyższym zakresie wynikało, że selekcja talentów sportowych w projektach realizowanych przez DFS odbywała się poprzez nauczycieli i instruktorów prowadzących zajęcia. Prowadzący zajęcia badali predyspozycje uczniów do wybranych dyscyplin i kierowali ich do klubów

²⁰ Tj.: 1) wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez zwiększenie ich aktywności ruchowej prowadzącej do poprawy sprawności fizycznej, stanu zdrowia i związanej z nim jakości życia, 2) upowszechnienie sportu wśród uczniów szkół podstawowych poprzez zwiększenie liczby dzieci i młodzieży uprawiających różne sporty w ramach pozalekcyjnych i pozaszkolnych zajęć sportowych, 3) poprawa i rozwijanie zdolności motorycznych dzieci i młodzieży, 4) zapoznanie dzieci i młodzieży z różnymi sportami, 5) stworzenie oraz poprawa warunków i dostępu do uprawiania zorganizowanej aktywności fizycznej, rozwoju talentów oraz zainteresowań sportowych dzieci i młodzieży, 6) wyrównywanie szans dzieci i młodzieży w dostępie do sportu, niezależnie od statusu materialnego rodziców, 7) profilaktyka i korygowanie wad postawy, 8) zapobieganie zjawiskom patologii społecznych, 9) optymalne wykorzystanie terenowej infrastruktury sportowej, 10) wzrost liczby dzieci i młodzieży uczestniczących w różnych formach aktywności fizycznej, 11) identyfikacja i rozwijanie talentów sportowych.

sportowych działających na ich terenie. Federacja nie miała wiadomości ilu dokładnie uczniów skorzystało z takiego rozwiązania. Dodatkowo nauczyciele przeprowadzali testy sprawnościowe i wprowadzali je do dziennika elektronicznego, skąd trafiały do bazy danych Narodowej Bazy Talentów.

(akta kontroli str. 95)

Założone we wniosku o dofinansowanie cele programowe zostały, według sprawozdania merytorycznego, zrealizowane. Ocena realizacji zadania i jego bieżące wykonanie monitorowane były na podstawie przeprowadzonych 12 wizytacji w miejscach, gdzie odbywały się zajęcia (10,81% wszystkich zajęć). We wszystkich odwiedzonych grupach zajęcia odbywały się zgodnie z założeniem - 3 razy w tygodniu po 90 min zajęć. Wszystkie wizytowane grupy prowadzone były przez nauczycieli wychowania fizycznego oraz wykwalifikowanych instruktorów sportu.

(akta kontroli str.61-66)

Działania w zakresie promocji realizacji Programu prowadzono poprzez m.in.:

- wydawanie przez DFS publikacji i materiałów informacyjnych, tj. zamieszczona została informacja o programie na stronie internetowej Federacji. Bieżące informacje dotyczące realizacji Programu zamieszczane były również w mediach społecznościowych. Informacja o dofinansowaniu przedsięwzięcia przez Ministerstwo SiT widnieje na koszulkach sportowych, które zostały wyprodukowane na potrzeby Programu i rozdane uczestnikom oraz trenerom;
- poprzez media, tj. został opracowany krótki spot reklamowy promujący Projekt „Junior Sport”, który był emitowany w telewizji internetowej SPORT GAME, zamieszczony na stronie internetowej DFS oraz w mediach społecznościowych.
- informację wizualną w miejscu realizacji zadania (banery, tablice) - w miejscach realizacji zadania na terenie województwa dolnośląskiego została umieszczona informacja o prowadzeniu zajęć „Junior Sport” wraz z odpowiednimi logotypami. Plakaty programu zostały rozwieszone w miejscu realizacji zadania;
- przez informację w miejscu realizacji zadania – gminy oraz prowadzący zostali poinformowani na spotkaniach organizacyjnych o sposobie finansowania przedsięwzięcia i przekazali taką informację uczestnikom na zajęciach. Uczestnicy zajęć otrzymali koszulki logo Projektu „Junior Sport”. Dodatkowo podczas wizytacji koordynator Projektu informowała wszystkich uczestników o sposobie finansowania przez Ministra SiT.

Łączny koszt działań promocyjnych wyniósł 37 597,66 zł (w tym ze środków Ministra SiT – 19 772,50 zł, przy planowanych na ten cel 21 670,00 zł).

(akta kontroli str. 60-66)

Kontrole i przeprowadzone ewaluacje wykazały, że prawie każdy nauczyciel posiadał listę rezerwową chętnych dzieci, dla których brakowało miejsc w grupie. Ze względu na bardzo duże zainteresowanie Projektem i ograniczone środki na otwarcie dodatkowych grup, w niektórych gminach w zajęciach uczestniczyło więcej niż 20 uczniów. Zarekomendowano dalsze prowadzenie zajęć we wszystkich gminach biorących udział w Projekcie. Ponadto w sprawozdaniu merytorycznym oceniono i przedstawiono uwagi dotyczące ww. Projektu. I tak m.in. istotnym problemem we wszystkich prowadzonych grupach szkoleniowych z terenów wiejskich był transport dzieci po zajęciach. W szkołach transport gminny zorganizowany był zaraz po zakończeniu planowanych zajęć lekcyjnych. Z tego powodu występowały przypadki rezygnacji uczestników zajęć „Junior Sport”, zwłaszcza dzieci z uboższych rodzin, których rodzice nie mieli możliwości

odbierania dzieci własnym środkiem transportu. Ponadto Federacja zauważyła, że dużym ułatwieniem byłoby usprawnienie funkcjonowania dziennika elektronicznego o możliwość dostępu do tematów zajęć z poziomu operatora wojewódzkiego. Pozwoliłoby to na rzetelniejszą ocenę jakości prowadzonych zajęć oraz przyspieszyłoby proces rozliczenia instruktorów, zwłaszcza pod koniec Programu.

W podpisanej umowie z dnia 25 maja 2016 r. nr 2016/0105/0072/Sub.B/DS.-SWD/8/DW na realizację ww. zadania nie zawarto obowiązku opracowania raportu ewaluacyjnego i w preliminarzu finansowym Programu nie wyodrębniono takiego zadania.

(akta kontroli str. 64)

1.3. Realizacja zadań w ramach Programu SKS w latach 2017-2018

1.3.1. Federacja w latach 2017-2018 realizowała zadanie dofinansowane ze środków FRKF polegające na rozwijaniu sportu dzieci i młodzieży w ramach Programu „Szkolny Klub Sportowy”. W 2017 r. umowę na realizację ww. zadania podpisano na kwotę 3 405 000,00 zł, w tym dofinansowanie z FRKF w wysokości 3 234 000,00 zł, a dofinansowanie z innych źródeł stanowiło wartość 171 000,00 zł (środki finansowe z budżetów gmin). W 2018 r. umowę podpisano na kwotę 3 856 417,00 zł, w tym dofinansowanie z FRKF – 3 593 917,00 zł oraz dofinansowanie z budżetów - 262 500,00 zł.

W latach 2017- 2018 udział środków własnych DFS w realizowanym zadaniu nie przekroczył 5% sumy kosztów bezpośrednich²¹. Środki własne pokryto z budżetów gmin. Był to wkład rzeczowy – wycenione przez gminy wynajmowanie obiektów sportowych na cele realizacji Programu SKS. Federacja nie przekazywała części lub całości dotacji osobie trzeciej, ani innemu podmiotowi.

(akta kontroli str. 96-112)

W 2017 r. w województwie dolnośląskim zrekrutowano do Programu SKS 715 placówek oświatowych. W 2018 r. liczba ta uległa zwiększeniu do 751. Zwiększyła się także liczba zorganizowanych grup ćwiczeniowych – wzrost z 1 201 w 2017 r. do 1 302 w 2018 r. Wraz ze wzrostem liczby grup zwiększyła się liczba uczestników/uczniów, odpowiednio z 24 317 do 26 007. Liczba nauczycieli i instruktorów prowadzących zajęcia SKS zwiększyła się z 1 000 do 1 197. Na stałym poziomie - 20 osób – pozostała liczba osób obsługujących zadanie (obsługa administracyjna, kontrola itp.).

W latach 2017- 2018 koszty bezpośrednie wynosiły odpowiednio: 5 744 872 zł oraz 6 079 093 zł, zaś koszty pośrednie odpowiednio: 185 327,72 zł i 221 104,25 zł, tj. nie więcej niż 5% sumy kosztów bezpośrednich. Wszystkie poniesione z dofinansowania Ministra SiT koszty bezpośrednie na realizację zadania (100%) przeznaczono na wynagrodzenia osób prowadzących zajęcia sportowe, tj. nauczycieli prowadzących zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole. Koszty pośrednie, finansowane ze środków Ministra SiT, dotyczyły odpowiednio: wynajmu lokalu (2 100 zł, 4 191,61 zł), zakupu niezbędnego sprzętu, materiałów i urządzeń biurowych (924,83 zł, 1 259,61 zł), kosztów łączności i korespondencji (2 170,17 zł, 2 365,21 zł), kosztów opłat bankowych (2 661,40 zł, 2 765,00 zł), kosztów opłat energii (4 037,99 zł, 2 667,96 zł), kosztów podróży służbowych (584,15 zł, 571,86 zł). Koszty wynagrodzenia osób obsługujących zadanie wynosiły odpowiednio 139 254,46 zł oraz 155 666,90 zł, tj. 91,8% całości kosztów pośrednich

²¹ W 2017 r. suma kosztów bezpośrednich wynosiła 5 744 872 zł przy wkładzie własnym DFS w wysokości 171 000,00 zł – 3%. W 2018 r. suma kosztów bezpośrednich stanowiła wartość 6 079 093 zł, zaś wkład własny 262 500,00 zł – 4,3%.

finansowanych z dotacji Ministra SiT. W toku realizacji Programu SKS w latach 2017- 2018 nie było przypadków obniżenia kosztów bezpośrednich w rozliczeniu zadania. Federacja podpisała ze wszystkimi gminami oraz ze szkołami umowy/porozumienia w celu zapewnienia dostępu do obiektów sportowych oraz sprzętu sportowego na cały okres prowadzenia zajęć sportowych.

(akta kontroli str. 156-268)

Nadzór merytoryczny i finansowy sprawowany był prawidłowo i na bieżąco. W 2017 r. przeprowadzono 190 wizytacji i kontroli (10,9% szkół realizujących Program SKS oraz 15,8% grup ćwiczeniowych objętych Programem), natomiast w 2018 r. – 128 wizytacji i kontroli (9,3% szkół objętych Programem SKS oraz 10,1% grup ćwiczeniowych biorących udział w Programie). W 2019 r. DFS przeprowadziła 93 wizytacje i kontrole (10,6% szkół objętych Programem SKS oraz 11,2% grup ćwiczeniowych).

(akta kontroli str. 97-224, 279-422)

W szkołach objętych w latach 2017- 2018 Programem SKS grupy ćwiczeniowe były podzielone według wieku uczestników; składały się z min. 15 uczestników. W każdej szkole zajęcia realizowały max. 2 grupy i prowadzono je 2 razy w tygodniu po 60 min dla każdego uczestnika. Zajęcia odbywały się w okresie styczeń – czerwiec oraz wrzesień – listopad. Ze względu na dni wolne od nauki szkolnej wypadające w ciągu roku szkolnego, święta, zdarzenia losowe (zwolnienia lekarskie nauczycieli), wprowadzoną reformę oświatową (likwidacja i rezygnacja niektórych grup ćwiczeniowych w likwidowanych gimnazjach), nie wszystkie grupy przepracowały 70 jednostek zajęć w ramach Programu. W związku z tym w 2017 r. zarejestrowano oszczędności w realizacji Programu w kwocie 47 598,24 zł, a w 2018 r. 34 668,98 zł.

(akta kontroli str. 156-211)

W kontrolowanym okresie w każdej ze zgłoszonych szkół utworzono m.in. jedną grupę szkoleniową, zaś przy organizacji drugiej lub trzeciej grupy wymagano, aby co najmniej 50% uczestników danej grupy stanowiły dziewczęta.. Osobami prowadzącymi zajęcia sportowe byli nauczyciele prowadzący zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole. Dofinansowanie w ramach Programu zostało przeznaczone na wynagrodzenie w grupach ćwiczeniowych w wysokości 40 zł za jedną jednostkę zajęć (60 minut). Każdy z nauczycieli podpisał umowę z DFS, w której zobowiązano osoby prowadzące zajęcia sportowe do wypełniania dziennika projektu (w wersji elektronicznej) w celu dokumentowania realizacji zadania.

(akta kontroli str. 136)

Kwota dotacji otrzymana z Ministerstwa SiT na realizację Programu SKS w województwie dolnośląskim w latach 2017-2018 nie została przekroczona.

(akta kontroli str. 12-17)

Federacja zgodnie z porozumieniem z dnia 12 lutego 2018 r. o współpracy z Instytutem Sportu – Państwowym Instytutem Badawczym (operatorem krajowym Programu SKS), otrzymała zezwolenie na przetwarzania danych osobowych dwóch grup osób, tj. nauczycieli prowadzących zajęcia (imię i nazwisko, adres mailowy, numer telefonu, adres zamieszkania, PESEL, data urodzenia) oraz dzieci uczestniczących w Programie SKS (imię i nazwisko, data urodzenia, płeć, dane somatyczne – wysokość ciała, masa ciała).

(akta kontroli str. 279-286)

Wszyscy uczestnicy zajęć sportowych zostali ubezpieczeni w zakresie realizacji tych zajęć. W 2017 r. zawarto polisy ubezpieczeniowe na okres od 16 stycznia do 5 grudnia. Zawarta w 2018 r. polisa obejmowała okres od 29 stycznia 2018 r. do 28 stycznia 2019 r. Polisy obejmowały pełną liczbę uczestników zajęć SKS w województwie.

(akta kontroli str. 423-426)

Środki dotacyjne Ministerstwa SiT ewidencjonowane były na wyodrębnionym rachunku bankowym²², również wyodrębniona była ewidencja finansowo-księgowa środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków na realizację zadania, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji finansowo-księgowych²³. Wszystkie dowody księgowe dotyczące rozliczenia Programu SKS za 2017 r. i 2018 r., stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości były zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej. Dowody księgowe zawierały dane określone w art. 21 tej ustawy²⁴, faktury zakupu i rachunki były opisane, sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez osobę odpowiedzialną.

(akta kontroli str. 34-39, 312-422)

Federacja terminowo złożyła rozliczenie końcowe Programu SKS, tj. w terminie do 30 dni od zakończenia realizacji Programu odpowiednio w dniu 25 stycznia 2018 r. i 23 stycznia 2019 r. Minister SiT poinformował DFS o przyjęciu bez uwag rozliczenia za 2017 r. oraz za 2018 r.

Środki niewykorzystane zostały zwrócone na rachunek Ministerstwa SiT terminowo, tj. za 2017 r. w dniu 15 stycznia 2018 r. (47 598,24 zł, tj. niezrealizowanych 1 134 godzin SKS) oraz za 2018 r. 15 stycznia 2019 r. (34 668,98 zł, tj. niezrealizowanych 826 godzin SKS).

(akta kontroli str. 96, 279)

1.3.2. We wnioskach o dofinansowanie Programu SKS, Federacja określiła cele programowe zgodne z zadaniami wskazanymi przez Ministerstwo SiT w Programach SKS²⁵ na lata 2017-2018. Ze sprawozdań z realizacji Programu SKS za lata 2017- 2018 wynikało, że osiągnięto planowane efekty. I tak w poszczególnych zadaniach:

- stymulowanie i kształtowanie nawyku podejmowania aktywności fizycznej przez

²² Rachunek bankowy na środki dotacyjne MSiT: 55 1160 2202 0000 0003 1641 3135.

²³ Zgodnie z Polityką rachunkowości DFS numery kont wydatkowych w poszczególnych tytułach na zadania Programu SKS: usługi transportowe - 426, zakup sprzętu – 413, zakup nagród rzeczowych – 412, ubezpieczenia – 421, wynajem lokali – 474, wynagrodzenia bezosobowe (obsługa instruktorska) – 432, opłaty bankowe – 462, koszty podróży służbowych – 467.

²⁴ Dowody księgowe DFS zawierały :1) określenie rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego; 2) określenie stron (nazwy, adresy) dokonujących operacji gospodarczej; 3) opis operacji oraz jej wartość, jeżeli to możliwe, określoną także w jednostkach naturalnych; 4) datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą - także datę sporządzenia dowodu; 5) podpis wystawcy dowodu oraz osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów; 6) stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

²⁵ W latach 2017-2018 celami głównymi Programu SKS były: 1) stymulowanie i kształtowanie nawyku podejmowania aktywności fizycznej przez dzieci i młodzież; 2) poprawa sprawności fizycznej, stanu zdrowia oraz jakości życia dzieci i młodzieży, w tym profilaktyka nadwagi i otyłości; 3) promocja zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży; 4) zwiększenie oferty ogólnodostępnych, bezpłatnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży; 5) stymulowanie podejmowania aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży mniej aktywnych i mniej sprawnych fizycznie, ze szczególnym uwzględnieniem dziewcząt; 6) tworzenie warunków dla rozwoju talentów oraz zainteresowań sportowych dzieci i młodzieży; 7) optymalizacja wykorzystania lokalnej infrastruktury sportowej, w tym infrastruktury przyszkolnej; 8) promocja różnorodnych sportów wśród dzieci i młodzieży; 9) wsparcie kadr pracujących z dziećmi i młodzieżą w obszarze sportu.

dzieci i młodzież; działanie przeprowadzone wśród 24 317 uczniów (2017 r.) oraz 26 007 uczniów (2018 r.),

- poprawa sprawności fizycznej, stanu zdrowia oraz jakości życia dzieci i młodzieży, w tym profilaktyka nadwagi i otyłości; działanie przeprowadzone wśród 24 317 uczniów (2017 r.) oraz 26 007 uczniów (2018 r.),

- promocja zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży wśród 24 317 uczniów (2017 r.) oraz 26 007 uczniów w 2018 r., jak również rodziców i nauczycieli zaangażowanych w projekt,

- zwiększenie oferty ogólnodostępnych, bezpłatnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży – działanie realizowane we wszystkich szkołach na Dolnym Śląsku biorących udział w projekcie,

- stymulowanie podejmowania aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży mniej aktywnych i mniej sprawnych fizycznie, ze szczególnym uwzględnieniem dziewcząt; utworzenie grup SKS dziewcząt,

- tworzenie warunków dla rozwoju talentów oraz zainteresowań sportowych dzieci i młodzieży; działanie realizowane wśród 24 317 uczniów (2017 r.) oraz 26 007 uczniów (2018 r.),

- optymalizacja wykorzystania lokalnej infrastruktury sportowej, w tym infrastruktury przyszkolnej; w gminach i szkołach, gdzie realizowany był projekt dzięki zajęciom SKS zwiększono intensywność wykorzystania bazy sportowej nie tylko na lekcjach wychowania fizycznego,

- promocja różnorodnych sportów wśród dzieci i młodzieży; działanie realizowane wśród 24 317 uczniów w 2017 r. oraz 26 007 uczniów w 2018 r.,

- wsparcie kadr pracujących z dziećmi i młodzieżą w obszarze sportu odpowiednio - 1000 (2017 r.) oraz 1197 (2018 r.) nauczycieli zatrudnionych w ramach SKS otrzymało dodatkowe wynagrodzenie za pracę z dziećmi i młodzieżą.

(akta kontroli str. 189-199, 262-272)

Programem SKS w 2017 r. objęto 715 placówek oświatowych (we wniosku planowano 685 placówek). W 2018 r. liczba ta uległa zwiększeniu do 751 (wniosek – 700 placówek). Zwiększyła się także liczba zorganizowanych grup ćwiczeniowych – wzrost z 1 201 w 2017 r. (wniosek – od 877 do 1100 grup) do 1 302 w 2018 r. (wniosek na 2018 r.: 1150- 1250 grup). Wraz ze wzrostem liczby grup zwiększyła się liczba uczestników/uczniów, odpowiednio z 24 317 (wniosek na 2017 r. od 17 600 do 19 800 uczniów) do 26 007 (wniosek na 2018 r. od 20 700 do 22 500 uczniów). Według danych Systemu Informacji Oświatowej²⁶, na terenie województwa dolnośląskiego w 2017 r. naukę pobierało 308 545 uczniów, z tego Programem SKS objętych było 24 317 uczniów (7,9%), W 2018 r. w SIO odnotowano liczbę 308 159 uczniów, z czego w Programie SKS uczestniczyło 26 007 (8,4%). Liczba nauczycieli i instruktorów prowadzących zajęcia SKS zwiększyła się z 1 000 (wniosek na 2017 r. – 900 nauczycieli) do 1 197 nauczycieli (wniosek na 2018 r. – 1050 nauczycieli).

Na terenie województwa dolnośląskiego znajduje się 169 gmin. W 2017 r. Programem SKS objęto placówki oświatowe ze 160 gmin (94,7%), natomiast w 2018 r. ze 167 gmin (99%)²⁷.

²⁶ Dalej: SIO.

²⁷ Gminy, które nie wzięły udziału w Programie SKS nie miały zatrudnionej dostatecznej liczby nauczycieli wf., lub też nauczyciele wf. pracowali w wielu szkołach i nie byli w stanie prowadzić zajęć w ramach Programu SKS, ponieważ przemieszczali się między szkołami w ramach swojego pensum godzin wymaganych do etatowego zatrudnienia.

(akta kontroli str.266-298)

Federacja w latach 2017- 2018 prowadziła promocję Programu SKS i realizowała działania w tym zakresie w wydawanych przez siebie publikacjach i materiałach informacyjnych kierowanych m.in. drogą mailową do szkół, nauczycieli prowadzących oraz uczniów. Wydane zostały kalendarze, długopisy, parasole z logo SKS, które zostały rozdysponowane podczas organizowanych konferencji dla nauczycieli. Został wykonany również baner, który był wyeksponowany podczas konferencji dla nauczycieli i samorządów województwa dolnośląskiego. Na stronie internetowej DFS została utworzona dodatkowa zakładka do Projektu SKS, w której zamieszczane były wszystkie niezbędne informacje oraz sposób dofinansowania przez Ministerstwo SiT. Informacje na temat programu były umieszczane także na stronie internetowej Szkolnego Związku Sportowego Dolnego Śląska współpracującego przy realizacji programu z DFS, w mediach społecznościowych tego podmiotu oraz na portalu Sport Game. Prowadzono także informację wizualną w miejscu realizacji zadania (banery, tablice). Szkoły otrzymały plakaty z logo SKS, w których ujęto m.in. informację o celach Programu SKS i sposobie finansowania. W latach 2017-2018 na działania promocyjne, marketingowe wydatkowano po 5 000,00 zł (100% planu).

(akta kontroli str. 278, 422)

W latach 2017-2018 ocenę i ewaluację realizacji Programu SKS realizowano w trakcie i po wykonanych wizytacjach i kontrolach (w 2017 r. – 190 wizytacji, w 2018 r. – 132 wizytacje). Wizytacje i kontrole miały na celu ocenę bieżącej realizacji zajęć, weryfikację elektronicznych dzienników zajęć pod kątem zgodności programowych, przeprowadzenie wywiadów z prowadzącymi zajęcia, nadzorowanie wprowadzania testów sprawności do dzienników zajęć, monitorowania na bieżąco wydatków. W „Ocenie Programu SKS” określono, że *Program dociera szczególnie do tych dzieci, które nie do końca mają warunki do uczestnictwa w zajęciach klubowych. Oferta zajęć SKS cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem i zwiększa atrakcyjność oferty zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez szkołę. Wątpliwości budzi fakt braku możliwości łączenia zajęć w bloki, szczególnie w przypadku prowadzenia zajęć np. z narciarstwa lub w przypadku szkół wiejskich, gdzie ostatnie autobusy odjeżdżają tuż po lekcjach i dowóz dzieci wymaga np. zaangażowania rodziców.* W uwagach wnoszonych przez szkoły pojawiały się najczęściej:

- prośba o możliwość realizacji zajęć w jednostkach 2-godzinnych w małych szkołach, które ze względu na trudności z transportem dzieci mają kłopoty z organizacją zajęć dla określonej grupy,
- wnioski o umożliwienie organizacji trzech lub czterech grup w szkołach z dużą ilością uczniów,
- wnioski o umożliwienie w szczególnych przypadkach prowadzenia zajęć przez inną osobę niż nauczyciel konkretnej szkoły. Szczególnie w małych miejscowościach i małych szkołach nauczyciel zatrudniony w szkole nie ma możliwości zrealizowania dodatkowych zajęć; dyrektorzy szkół informowali, że są inne osoby z odpowiednim wykształceniem, które podjęłyby się tego zadania.

(akta kontroli str. 245-258, 341-356)

Federacja poinformowała Ministra SiT, że przy realizacji Programu SKS nauczyciele przeprowadzali testy sprawnościowe zgodnie z wytycznymi Ministra SiT oraz wprowadzali je poprzez dziennik elektroniczny SKS do Narodowej Bazy Talentów.

(akta kontroli str. 256, 411)

1.4. Realizacja zadań w ramach Programu powszechnej nauki pływania „Umiem Pływać” w latach 2017-2018

Federacja w latach 2017- 2018 realizowała samodzielnie Program „Umiem Pływać”. W 2017 r. koszt realizacji Programu dofinansowany z dotacji Ministerstwa SiT wyniósł łącznie 1 200 000,00 zł. Natomiast w 2018 r. otrzymano dofinansowanie z MSiT w wysokości 1 600 000,00 zł. Obie dotacje zostały wykorzystane w 100%.

(akta kontroli str. 12-18)

Koszty bezpośrednie Programu „Umiem Pływać” w latach 2017-2018 wyniosły odpowiednio 1 145 454,55 zł oraz 1 527 272,73 zł. Koszty pośrednie stanowiły wartość odpowiednio 54 545,45 zł oraz 72 727,27 zł. Koszty pośrednie zadania nie przekroczyły 5% sumy kosztów bezpośrednich.

W latach 2017- 2018 w grupie kosztów bezpośrednich koszty wynajmu obiektów sportowych wynosiły odpowiednio: 513 644,48 zł oraz 517 237,00 zł, obsługa instruktorska: 278 630,14 zł oraz 399 738,75 zł, koszty ubezpieczenia: 4 500 zł oraz 5 416,36 zł, koszty transportu odpowiednio: 303 679,93 zł oraz 559 880,62 zł, inne koszty bezpośrednie uzgodnione z Ministrem SiT (wynagrodzenie pracowników merytorycznych) odpowiednio: po 45 000,00 zł.

Dofinansowanie zadania ze środków FZSdU nie przekroczyło 80% planowanych kosztów realizacji zajęć przez DFS. W 2017 r. całkowity koszt realizacji zadania wynosił łącznie 2 190 000,00 zł, w tym dotacja z FZSdU stanowiła 54,8%, natomiast samorząd Województwa Dolnośląskiego przekazał dofinansowanie w kwocie 990 000,00 zł. W 2018 r. Program „Umiem Pływać” zrealizowano w łącznej wysokości 2 590 000,00 zł, w tym dotacja z FZSdU stanowiła 67,8%, a dotacja samorządu Województwa Dolnośląskiego wynosiła 990 000,00 zł.

(akta kontroli str. 432-435, 524-527)

Zakładany całkowity wkład Ministra SiT w realizację zajęć wraz z kosztami transportu, dojazdu uczestników zajęć, przypadający na jednego uczestnika programu, przy realizacji 20 godz. lekcyjnych zajęć, nie przekroczył kwoty 170 zł i wynosił w 2017 r. 128,30 zł, natomiast w 2018 r. – 145,80 zł.

(akta kontroli str. 12-17)

Osoby z obsługi instruktorskiej i wychowawczej realizujące Program „Umiem Pływać” posiadały odpowiednie kwalifikacje/uprawnienia²⁸. W 2017 r. DFS zawarła umowy na prowadzenie zajęć ze 100 instruktorami, natomiast w 2018 r. z 128. Zawarte umowy z instruktorami zostały prawidłowo rozliczone, wydatków dokonywano zgodnie z umową, instruktor prowadził dziennik zajęć dla grupy, przeprowadzał wstępny oraz końcowy sprawdzian umiejętności pływackich dzieci zgodnie z realizowanymi treściami programowymi realizacji zadania²⁹.

(akta kontroli str. 436, 525, 619-648)

Federacja w 2017 r. przeprowadziła 20 kontroli realizacji umów, a w 2018 r. – 26. Wnioski z kontroli dotyczyły m.in. przeprowadzania kolejnych sprawdzianów nabywania umiejętności pływania w taki sposób, aby zachować podobny poziom wyszkolenia uczniów, kontynuację działań w celu przezwyciężenia lęku przed wodą u niektórych dzieci, poświęcenie więcej uwagi dzieciom z mniejszych miejscowości, dla których zajęcia „Umiem Pływać” były pierwszym kontaktem z basenem.

²⁸ Zbadano po pięć umów, zawartych w badanych latach 2017-2018 z nauczycielami/instruktorami prowadzącymi zajęcia na obiektach basenowych.

²⁹ Zbadano po pięć umów, zawartych w badanych latach 2017-2018 z nauczycielami/instruktorami prowadzącymi zajęcia na obiektach basenowych.

(akta kontroli str. 436-484, 528-556)

Szczegółowym badaniem objęto wykonanie w latach 2017-2018 - 20% kosztów bezpośrednich³⁰ oraz 20% kosztów pośrednich³¹. Badane wydatki były zgodne z katalogiem kosztów bezpośrednich i pośrednich.

Zgodnie z postanowieniami ustawy Prawo zamówień publicznych, DFS przy realizacji Programu „Umiem Pływać” nie stosował przepisów ww. ustawy. Stosował natomiast postanowienia obowiązującego w DFS regulaminu w zakresie wydawania środków publicznych na zakupy towarów i usług o wartości przekraczającej 5 tys. zł. W zakresie wydatków m.in. na transport dzieci na pływalnie, zawierania umów ubezpieczenia uczestników Programu, przestrzegano zasad ujętych w ww. regulaminie, tj. celowości, oszczędności i konkurencyjności. Dowody księgowe stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości były zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, kompletne, zawierające dane określone w art. 21 tej ustawy. Faktury były opisane, sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez osobę odpowiedzialną (dyrektora biura zarządu oraz główną księgową). Dowody księgowe zawierały informację „Płatne ze środków FRKF na podstawie umowy z dnia ... nr ... w kwocie ... zł”. Należności za faktury zakupu terminowo opłacono wykonawcom, przed zakończeniem realizacji zadania.

(akta kontroli str. 649-654)

Federacja prawidłowo i terminowo rozliczyła dofinansowane zadania Programu „Umiem Pływać”. Rozliczenie za 2017 r. zostało złożone do Ministra SiT w dniu 9 stycznia 2018 r., natomiast rozliczenie zadania za 2018 r. zostało złożone 4 stycznia 2019 r. Minister SiT pismem z dnia 9 lutego 2018 r. przyjął rozliczenie rzeczowe i finansowe za 2017 r., natomiast pismem z dnia 31 stycznia 2019 r. przyjął rozliczenie za 2018 r.

(akta kontroli str. 432, 524)

Na podstawie sprawozdań DFS z realizacji Programu „Umiem Pływać” stwierdzono, że w latach 2017-2018 osiągnięto zakładane cele i efekty zadań wskazane we wnioskach o dofinansowanie Programu³².

(akta kontroli str. 436-484, 528-556)

W złożonych wnioskach³³ o dofinansowanie realizacji Programu „Umiem Pływać” na 2017 r. oraz na 2018 r. określono cele programowe zgodne z celami w ogłoszeniu o otwartym konkursie oraz możliwe do realizacji. W 2017 r. Programem „Umiem Pływać” objęto 9 352 uczniów (przy liczbie 8 475 uczniów ujętych we wniosku). W 2018 r. w Programie tym uczestniczyło 10 973 uczniów, przy

³⁰ W 2017 zbadano prawidłowość ponoszenia kosztów transportu w wysokości 136 134,71 zł, kosztów ubezpieczenia – 4 500,00 zł, wynagrodzenia instruktorów – 88 456,20 zł. W 2018 r. zbadano prawidłowość ponoszenia kosztów na transport – 201 326,89 zł, ubezpieczenia – 5 416,36 zł, wynagrodzenia instruktorów – 99 839,87 zł.

³¹ W 2017 r. zbadano zrealizowane koszty pośrednie: wynajem lokali – 1 846 zł, zakupy materiałów – 210,70 zł, wynagrodzenia pracowników merytorycznych – 9 990,89 zł. W 2018 r. szczegółowym badaniem objęto: wynajem lokali – 3 300,00 zł, zakupy materiałów – 400,00 zł, wynagrodzenia pracowników merytorycznych – 10 989,00 zł.

³² Główne cele programu w latach 2016-2018: 1) upowszechnianie aktywności fizycznej dzieci i młodzieży, 2) nabycie przez dzieci podstawowych umiejętności pływania, 3) profilaktyka przeciwdziałania i korygowanie wad postawy, 4) zapobieganie zjawiskom patologii społecznych, poprzez skierowaną do uczniów ofertę, 5) uczestnictwa w dodatkowych zajęciach sportowych, 6) efektywne wykorzystanie infrastruktury sportowej (pływalnie), 7) wyrównywanie szans w dostępie do infrastruktury sportowej poprzez objęcie programem w szczególności uczniów, zamieszkałych w miejscowościach, w których nie ma pływalni, 8) edukacja w zakresie bezpiecznego korzystania z akwenów.

³³ Wniosek na realizację Programu na 2017 r. DFS złożyła w dniu 24 listopada 2016 r., natomiast na realizację Programu na 2018 r. w dniu 20 listopada 2017 r.

planowanych 9 675. W 2017 r. naukę pływania prowadziło 100 instruktorów, natomiast w 2018 r. – 128 instruktorów. Zajęcia Programu były realizowane w wymiarze nie mniejszym niż 20 godzin lekcyjnych na każdego uczestnika, zajęcia odbywały się z częstotliwością 1-2 razy w tygodniu, w grupach liczących nie więcej niż 15 osób³⁴. Łączna liczba uczniów, którzy zrealizowali pełny 20-godzinny program zajęć nauki pływania wyniosła 10 960, tj. 99,9%.

(akta kontroli str. 436-484, 502-519, 528-556, 583-618)

W ramach Programu „Umiem Pływać”, dokonano oceny efektów, tj. przeprowadzono dla uczniów sprawdzian poziomu opanowania podstawowych umiejętności pływackich w następujących poziomach: sprawdzian nr 1 – stopień RYBKA (pozytywnie zdało sprawdzian 10 399 uczestników – 94,8%), sprawdzian nr 2 – stopień FOKA (zaliczyło sprawdzian 9 948 uczestników – 90,1%), sprawdzian nr 3 – stopień NUREK (zaliczyło sprawdzian 8 953 uczniów (81,6%), sprawdzian nr 4 – stopień DELFINEK (zaliczyło sprawdzian 7 170 uczniów – 65,3%). Ze sprawozdania merytorycznego z realizacji ww. zadania wynikało, że mniejsze wartości procentowe w poszczególnych testach sprawnościowych są spowodowane głównie wzrastającym poziomem trudności tych testów, nieregularnym uczestnictwem w poszczególnych zajęciach, lękiem przed wodą (niektóre dzieci nie potrafią przezwyciężyć tego lęku i niechętnie podchodzą do trudniejszych testów), brakiem skupienia na zajęciach u niektórych dzieci (przekłada się to na wolniejsze przyswajanie umiejętności pływackich), koniecznością poświęcenia większej ilości czasu na naukę u dzieci, które miały pierwszy kontakt z nauką pływania.

Jak wynikało z harmonogramów zajęć oraz szczegółowego „Programu Zajęć Sportowych dla Uczniów” na pierwszych zajęciach zrealizowany był temat: „Wie...zna zasady bezpiecznego zachowania się w wodzie, na basenie, higieniczny i bezpieczny udział w zajęciach”. Na zajęciach tych oprócz zasad bhp, prowadzący prezentowali również podstawowy sprzęt pływacki, kryteria oceny i przeprowadzania poszczególnych testów nabywania umiejętności pływackich, zasady współpracy ucznia i instruktora pływackiego, korzyści z posiadania umiejętności pływania.

(akta kontroli str. 436-484, 528-556)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W 2018 r. nie przeprowadzono wymaganej liczby wizytacji szkół realizujących Program SKS. Zgodnie z rozdziałem VI ust. 2 pkt 4 zatwierdzonego przez Ministra Sportu i Turystyki regulaminu Programu SKS³⁵, operator wojewódzki obowiązany był do przeprowadzenia wizytacji grup ćwiczeniowych SKS w co najmniej 10% placówkach oświatowych objętych tym Programem.

W 2018 r. w trakcie realizacji Programu SKS, Federacja przeprowadziła 128 wizytacji zajęć SKS w 70 placówkach oświatowych z 751 szkół objętych Programem SKS, tj. w 9,3% wszystkich szkół.

Prezes wyjaśnił, że w trakcie roku 2018 r. służby kontrolne DFS przeprowadzały niejednokrotnie po dwie wizytacje w jednej szkole (w okresie wiosna – jesień). Taki system przeprowadzania wizytacji i kontroli (dwukrotne kontrole w jednej szkole) spowodował, że przez nieuwagę nie wyliczono i nie przeprowadzono kontroli

³⁴ Powyższe dane uzyskano z przechowywanych w DFS harmonogramów zajęć, sprawozdań z realizacji zajęć oraz dzienników zajęć.

³⁵ Decyzja nr 56 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia Programu "Szkolny Klub Sportowy" w ramach rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży, dostępna na stronie internetowej Ministerstwa.

w wymaganych co najmniej 10% szkół objętych Programem SKS. Jednocześnie zauważył, że w 2017 r. oraz 2019 r. wskaźnik 10% kontrolowanych szkół został osiągnięty zgodnie z założeniami Programu SKS.

(akta kontroli str. 97-224, 279-422, 673)

IV. Uwagi i wnioski

Uwzględniając podjęte przez Federację w 2019 r. działania w zakresie osiągnięcia wskaźnika wizytacji 10% szkół z województwa dolnośląskiego objętych Programem SKS, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b *ust. 2 ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wrocław, grudnia 2019 r.

Kontroler:
Marek Skrzypecki
Doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
Dyrektor

.....
podpis

.....
podpis